

Terveyspalvelut- ja sairaanhoito palvelualueen palvelusetelivalmistelu

Palvelujen järjestämislautakunta
16.5.2023

Susanna Pitkänen, palvelujohtaja

HYVINKÄÄ | JÄRVENPÄÄ | MÄNTSÄLÄ | NURMIJÄRVI | PORNAINEN | TUUSULA

keusote.fi

Palveluseteli

- Palvelusetelillä voi hankkia sellaisia sosiaali- ja terveyspalveluja, jotka hyvinvointialueen kuuluu järjestää asukkailleen. Palvelusetelillä hankittava palvelu on vaihtoehto hyvinvointialueen tuottamalle palvelulle.
- Hyvinvointialue päättää, ottaako se palvelusetelin käyttöön ja mihin palveluihin se antaa setelin. Jos asiakas tai potilas ei halua käyttää palveluseteliä, hyvinvointialueen on ohjattava hänet muulla tavoin järjestettävien palvelujen piiriin.
- Palvelusetelin saaminen edellyttää, että hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon edustaja arvioi henkilön palvelun tarpeen.
- Palvelusetelin on katettava kustannukset kokonaan palveluissa, jotka ovat sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain mukaan asiakkaalle maksuttomia.
- Asiakasmaksulaki määrittelee: Jos hyvinvointialue järjestää palveluja hyvinvointialueesta annetun lain [\(611/2021\) 9 §:ssä](#) tarkoitetulla tavalla ostopalveluna, palvelun käyttäjältä on perittävä samat maksut ja korvaukset kuin hyvinvointialueen itse järjestämistä vastaavista palveluista. [\(8.7.2022/600\)](#)
- Palvelusetelin idea on, että se myönnetään asiakkaalle jollekin summalle ja asiakas maksaa palvelusetelin ja yksityisen palvelutuottajan hinnan erotuksen. Erotus on yleensä minimissään sama kuin se asiakasmaksu, jonka asiakas maksaisi HVA:n palvelusta. Keusotessa esim. vastaanoton lääkärikäynnin asiakasmaksu on 20,90 euroa / käynti.

Palvelusetelin käyttöönoton periaatteita

- Palvelusetelin käyttöönotossa noudatetaan palvelusetelilakia, Keusoten palvelusetelin yleistä sääntökirjaa ja palvelukohtaisesti laadittavaa sääntökirjaa
- Palveluseteli on vaihtoehtoinen tapa järjestää Keusoten järjestämisvastuulla olevia sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluja
- Palveluseteli mahdollistaa palvelujen hankkimisen yksityisiltä palveluntuottajilta
- Asiakkaalla on mahdollisuus itse valita palveluntuottaja palvelusetelijärjestelmään hyväksytyjen toimijoiden joukosta
- Asiakas saa kieltäytyä palvelusetelistä, jolloin palvelu toteutetaan hyvinvointialueen omana palveluna

Vaikutusten arvioinnista esimerkkejä

Vaikutukset	Asiakas
Asiakas	<ul style="list-style-type: none">• Asiakas saa tarvitsemansa palvelun nopeammin• Palvelutarpeet vähenevät• Asiakasmaksut (omavastuu) asiakkaalle samansuuruiset tai edullisemmat palvelusetelissä• Palvelusetelin omavastuu ei kerrytä maksukattoa
Prosessi/palvelu	<ul style="list-style-type: none">• Valinnanvapaus lisääntyy• Palvelun saatavuus paranee <p>-> esim. tilapäise kotihoidon palveluseteli lyhentää asiakasjonoja ja kotiutusprosessit sujuvoituvat</p>
Henkilöstö	<ul style="list-style-type: none">• Uusien toimintatapojen opettelu -> palvelutarpeen arvio, asiakasohjaus, päätöksenteko• Työtyytyväisyys ja työn mielekkyys kohenee, kun työpanos kohdennetaan ydintehtäviin
Kustannukset	<ul style="list-style-type: none">• Ostopalvelukustannukset kasvavat• Toisaalta esim. Kotiutusprosessien sujuvoitumisen myötä siirtoviivepäivät ja odotuksesta aiheutuvat kustannukset laskevat tilapäisen kotihoidon palvelusetelin käyttöön oton myötä• Palvelutarpeet vähenevät

Yhteenveto valmisteilla olevista TEPASA palveluseleleistä

1. Yleislääkärin vastaanotto
2. Lasten neuvolan, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä kutsuntarkastuksien lakisääteiset lääkäripalvelut
3. Suunterveydenhuollon puolikiireelliset hammaslääkärivastaanotot
4. Arviointi- ja kotikuntoutuspalvelujen tilapäinen kotihoito ja kotisairaanhoido

1. Budjettivaraus 500 000 €/v → n. 3000 käyntiä
2. Alustava arvio 160 000 € /vuosi
3. Arviointi kesken
4. Alustava arvio 160 000 € /vuosi

Yleislääkärivastaanoton palveluseteli

Palvelusetelipalvelun sisältö

Palveluseteli on avosairaanhoidon vastaanottopalvelujen täydentävä palvelu 1-7 vuorokauden sisään toteutettavaa episodiluonteista lääkärivastaanottoa varten

Myönnetään hoidon tarpeen arvioinnin perusteella, kun puolikiireellistä palvelua ei voida toteuttaa itse

Sisältää tarvittavat peruslaboratorio- ja kuvantamisen tutkimukset sekä mahdolliset lisäkäynnit, on voimassa 2 viikkoa

Yhtymähallitus päätös 30.3.2022 §45:

1. että palveluseteli otetaan käyttöön kuntayhtymän vastaanottopalvelujen täydentäjänä 1-7 vuorokauden sisään hoidon tarpeen arviosta toteutettavaa episodiluonteista lääkärivastaanottohoitoa varten. Palveluseteli voidaan myöntää edellä mainitussa tilanteessa, kun oman tuotannon lääkärille ei voida järjestää vastaanottoaikaa 1-3 vuorokauden sisään ajanjaksolla 1.8. – 31.12.2022. Palvelusetelin käytön tulee olla lähtökohtaisesti omaan toimintaan nähden kustannusneutraalia.
2. että vuoden 2023 osalta palvelusetelin käyttö vastaanottopalvelujen täydentäjänä valmistellaan osana vuoden 2023 talousarviovalmistelua
3. hyväksyä vastaanottopalvelujen palvelusetelin palvelukohtaisen sääntökirjan 2022 ja myöntää terveyspalvelujen ja sairaanhoidon palvelujohtajalle valtuudet tehdä siihen tarvittavat tekniset muutokset
4. myöntää terveyspalvelujen ja sairaanhoidon palvelujohtajalle valtuudet hyväksyä asiakirjassa määritellyt kriteerit täyttävät palveluntuottajat palvelusetelituottajiksi

Yhtymähallituksen päätös 8.12.2022 § 119

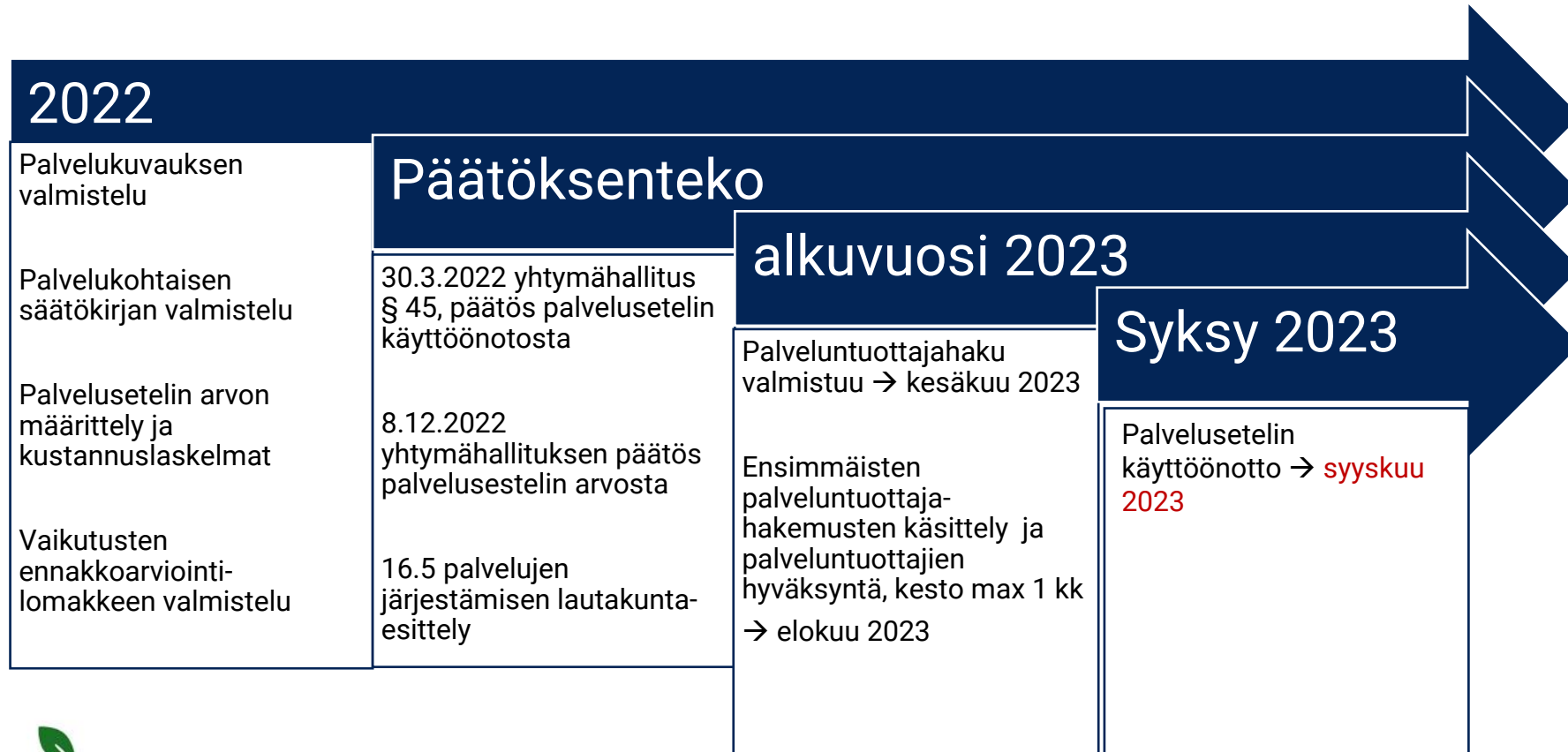
1. Palvelusetelin arvo on 130 €
2. Palvelusetelin sääntökirja koskee myös vuotta 2023

Tavoite

Vastata tiukentuvaan hoitotakuuseen 1.9.2023 alkaen

Vuosikustannusarvio **500 000 €/v**

Yleislääkärivastaanoton palvelusetelin käyttöönoton aikataulu

Nykytila

Avosairaanhoidon pitkään jatkuneen lääkärivajauksen vuoksi Kaikki lasten ja nuorten määräaikaistarkastukset eivät toteudu asetusten mukaisesti.

Keusote on saanut AVI:lta huomautuksen puutteista.

Palvelun sisältö

- Palvelusetelitoiminnalla ohjataan lääkärin määräaikaistarkastuksiin seuraavia kohderymiin kuuluvia:
 - **Lastenneuvolan** 18 kk ja 4 v laajat tarkastukset
 - **kouluterveydenhuollon** 1 lk:n, 5 lk:n ja 8lk:n laajat tarkastukset
 - **opiskeluterveydenhuollon** laajat terveystarkastukset

Lisäksi palveluseteliä tarjotaan **kutsuntojen ennakkoterveystarkastusten** lääkärintarkastuksen toteutukseen

Yleistä

Koska HVA ei saa periä asiakasmaksuja lasten ja nuorten palveluista asiakasmaksuja, palvelusetelin tulee kattaa kaikki kulut. Palveluntuottaja ei voi ohjata asiakasta muihin maksullisiin palveluihin.

Palveluseteli on voimassa 3 kk myöntämisestä ja asiakkaan on päästävä kohtuullisessa ajassa vastaanotolle (30 arkipäivää)

Palvelu sisältää lääkärikäynnin, palvelukohtaisessa sääntökirjassa mainitut laboratoriokokeet, röntgentutkimukset sekä tulosten perusteella tehtävät jatkotoimenpiteet

Tavoite

Toteuttaa lasten ja nuorten määräaikaistarkastukset lain edellyttämällä tavalla.

Palveluntuottajien markkinavuoropuhelu on toteutettu. Hinta-arviotyö ja sääntökirjan viimeistely on käynnissä. Päätöksentekoon tulossa kesäkuussa 2023 ja käyttöönotto syys-lokakuussa 2023

Aikuisten suun terveydenhuollon puolikiireelliset hoidot

Nykytila

Suun terveydenhuollon palvelukysyntä kasvaa arvion mukaan 20 % vuoteen 2030 mennessä. Kysynnän kasvun taustalla on väestön ikääntyminen. Kasvu on jo nyt tuntuva ja taustalla on palvelun hyvä laatu ja tähän asti myös hyvä saatavuus. Todennäköisesti kysynnän kasvua on lisännyt Kela korvausten pientyminen ja yleinen taloustilanteen huononeminen.

Vuosina 2021 – 2022 koronapandemian aiheuttanut suun terveydenhuollon hoitovelkaa lyhennettiin ostopalveluna 1,62 M€:lla ja oman henkilöstön lisätyönä 1,03 M€:lla. Koronahoitovelan toimenpiteiden avulla hoidettiin n. 18 000 asiakasta.

Vuoden alusta kiireettömät tarkastusjonot ja päivystyshakuisuus ovat kasvaneet. Toukokuun alussa hoitotakuun (6 kk) ylittäneitä oli jonossa n. 15 % (1200 kpl). Ilman toimenpiteitä arvioidaan, että elokuun alussa hoitojonossa olisi n. 10 000 asiakasta ja tästä hoitotakuun ylittäneiden osuus olisi n. 4200 henkeä.

Hoitotakuu kiristyy 1.9.23 alkaen 6 kk:sta 4 kk:n. Tähän vastaamiseksi suun terveydenhuollon palveluja kasvatetaan lisätyön turvin, palvelusetelin käyttöönottoa edistämällä, hammashoidon palvelun suorahankinnalla sekä jatkamalla palveluhankinnan kilpailutusvalmisteluja.

Palvelun sisältö

- Suun terveydenhuollon puolikiireelliset episodityyppiset hoidot.
- Sisältö täsmentyy

Tavoite

Vastata tiukentuvaan hoitotakuuseen 1.9.2023 alkaen

Eteneminen: Palveluntuottajien markkinavuoropuhelu 22.5.2023, sääntökirjan laatiminen ja hinta-arviointi aluillaan, tulossa päätöksentekoon syyskuussa 2023

Hankinta-arvo on arvioitavana, käyttöönotto kustannusneutraalia

Tilapäisen kotihoidon palvelusetelivalmistelu

Nykytila

Tilapäisen kotihoidon palveluja tuotetaan osana arviointi- ja kotikuntoutuspalveluja (tepassa)

Arviointi- ja kotikuntoutuspalvelut pitävät sisällään arviointijakson, kotikuntoutuksen ja tilapäisen kotihoidon palvelut.

Tilapäinen kotihoito:

Jaksoja on keskimäärin 500 /vuosi (v. 2022-2023)

Käyntejä keskimäärin 2 x vrk/jakso

Jakson kesto keskimäärin 3 vrk

Käyntejä keskimäärin 3000 käyntiä/vuosi (v. 2022-2023)

Tilapäisen kotihoidon palvelusetelitoiminnan avulla arviointi- ja kotikuntoutuspalvelujen henkilöstöresursseja voidaan kohdentaa tarkoituksenmukaisemmin ydintehtäväänsä.

Palvelun sisältö

Tilapäinen kotihoito on tarkoitettu kaiken ikäisille asiakkaille, jotka tarvitsevat tilapäisesti ja lyhytaikaisesti apua kotona selviytymisessä ja asumisessa.

Tilapäisen kotihoidon palveluja ovat esimerkiksi sairauden hoitoon ja lääkitykseen liittyvät tilapäiset palvelut, kuten

- määräaikaiset injektiot, silmätipat, haavahoidot
- lääkityksen toteuttaminen
- tukisukkien laitossa avustaminen
- tilapäinen hoito ja huolenpito esim. ravitsemuksessa ja itsestä huolehtimisesta (esim. kipsatun raajan vuoksi toiminto ei onnistu itsenäisesti)

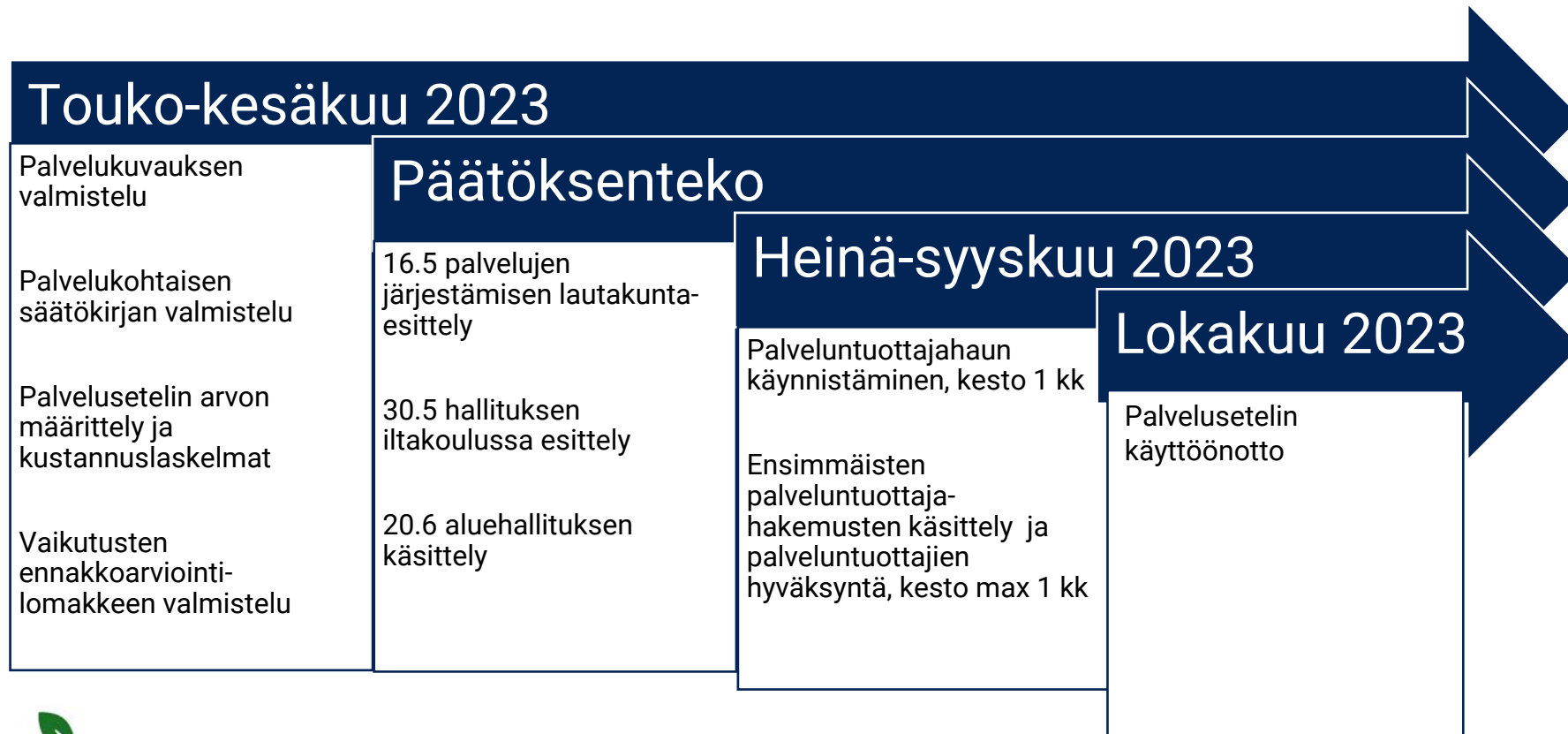
Tavoitteena on sisällyttää palveluihin myös pienimuotoisia tilapäisen kotisairaanhoidon palveluita (näytteenotto, tikkien poistot ym)

Tavoite

Tilapäisen kotihoidon käynneistä 80% tuotetaan palvelusetelin avulla, yksityisten palveluntuottajien toimesta

Vuosikustannusarvio n. **160 000 €/v**

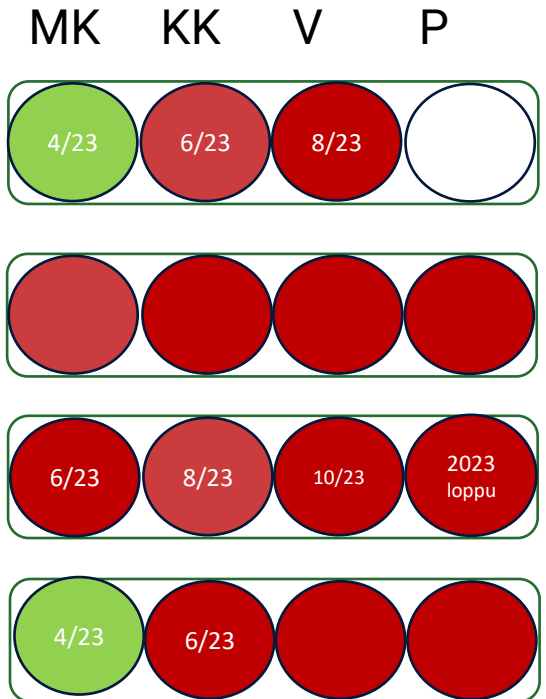
Tilapäisen kotihoidon /koisairaanhoidon palvelusetelin käyttöön oton aikataulu

Yhteenveto valmisteilla olevista TEPASA kilpailutuksista

1. Jalkaterveysalan palvelun kilpailutus
2. Silmälääkäri- ja optikkopalveluiden kilpailutus
3. Suunterveydenhuollon palvelujen kilpailutus
4. Puheterapiapalvelujen kilpailutus
5. Skopiapalvelujen kilpailutus
käynnistetään loppuvuonna 2023

1. N. 0,2 M€/v → Hankintakausi n. 0,8 M€
2. n. X M€/v → Hankintakausi n. X M€
3. n. 2,5 M€ /v → Hankintakausi n. 10 M€
4. n. 2,5 M€/v → Hankintakausi n. 10 M€

MK = markkinavuoropuhelu
KK= kilpailutus käynnistetty
V= valmis
P= päätöksentekoon

KIITOS mielenkiinnosta !

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue